

24. ONDERNEMINGEN EN MILIEUVERGUNNINGEN

1. De context van de milieuvergunning

.1.1. Een relatief ondoordringbare industriële wetgeving

Voorafgaand aan en gedurende de uitoefening van hun activiteiten zijn de ondernemingen gebonden aan verschillende vergunningen en administratieve aangiften: btw-aangifte, RSZ-register, ARAB-voorwaarden (veiligheid van de werknemers, brand, gebruik van bepaalde toestellen enz.), AREI-attest (elektrische installaties), federale reglementeringen op de producten (bezit en gebruik), verordeningen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken over explosieven, toegang tot het beroep, milieuvergunning, stedenbouwkundige vergunning, HACCP-aangifte (hygiëne, diergeneeskundige inspectie, voedingswareninspectie), vergunning van NIRAS met betrekking tot ioniserende stralingen, ...

Een hiervan, de milieuvergunning, vroeger "commodo-incommodo" of "exploitatievergunning" genoemd, is een administratieve vergunning met de technische bepalingen die de exploitant moet naleven.

Deze door de administratie vastgelegde technische bepalingen zijn erop gericht:

- de bescherming te garanderen tegen de gevaren, de hinder of de ongemakken die een installatie of een activiteit mogelijk, en al dan niet rechtstreeks, kan toebrengen aan het milieu, de gezondheid of de veiligheid van de bevolking, met inbegrip van alle mensen die zich binnen de omheining van een installatie bevinden zonder dat ze hier kunnen worden beschermd in hun hoedanigheid van werknemer.
- de ondernemingen te beschermen tegen willekeurige beslissingen terzake.

Het is een juridisch instrument waarvan het gebruik kadert in een algemeen beleid dat erop gericht is hinder te vermijden en de milieuprestaties in de ondernemingen die gevestigd zijn in een stedelijk milieu te verbeteren, zodat de economische activiteiten op harmonieuzere wijze kunnen worden geïntegreerd en ontwikkeld binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

.1.2. De milieuvergunning, een wettelijke "facilitator"

Bij het opstellen van de vergunning, legt de administratie de exploitanten heel wat tips op, en ze garandeert een concrete interpretatie van de volledige milieuwetgeving over lucht, water, afval, geluid, de bescherming van de natuur, de specifieke industriële "sectoren"... Ze selecteert uit de regels die van kracht zijn, en neemt in de vergunning alleen die regels op die van toepassing zijn op de exploitatie. Bovendien preciseert ze eventueel welke de "Beste beschikbare technologieën" zijn (in het Engels BAT - Best Available Technologies) die kunnen worden gebruikt. De vergunning vormt dus in zekere zin een wettelijke "facilitator" voor de exploitant die erdoor wordt beschermd - op voorwaarde dat hij ze naleeft.

Gelet op het economische weefsel van het Gewest dat op dit moment hoofdzakelijk bestaat uit KMO's, en meer in het bijzonder zeer kleine ondernemingen (met minder dan 5 personen), is deze interpretatie van de wet geval per geval noodzakelijk. Ze wijst de exploitant met name op zijn verplichtingen, en anderzijds stelt ze de overheid in staat een betere integratie en een meer harmonieuze ontwikkeling te garanderen van de economische activiteiten binnen het stedelijk milieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het milieucertificaat vormt een principevergunning die bepaalt in welke mate en onder welke voorwaarden een milieuvergunning kan worden afgeleverd voor de installatie waarop de aanvraag betrekking heeft. De aanvraag van het attest volgt hetzelfde administratieve parcours als de vergunningsaanvraag en moet normaal gezien worden gevolgd door een aanvraag voor een milieuvergunning.

.1.3. Complementariteit van de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning - de gemengde procedure

De stedenbouwkundige vergunning is een machtiging om een gebouw te bouwen of te verbouwen.

In het verleden waren de milieuprocedure en de stedenbouwkundige vergunning apart, wat de milieureglementering impliciet haar preventieve aspect ontnam, aangezien de exploitatievergunning (nu milieuvergunning) pas moest worden aangevraagd op het einde, bij het opstarten van de exploitatie. Omwille van de economische implicaties was het dan immers zeer moeilijk om de exploitatie van de reeds opgetrokken gebouwen te weigeren.

Anderzijds moest voor de projecten die een wijziging van de exploitatievergunning vereisten (bijvoorbeeld het plaatsen van een schoorsteen) opnieuw een stedenbouwkundige vergunning worden aangevraagd.

Daarom werd beslist een "unieke procedure" in te voeren waarin de aspecten leefmilieu en stedenbouw werden samengevoegd, met behoud van de autonomie van de twee betrokken administraties.

Een project is "gemengd" wanneer een milieuvergunning of -attest van klasse IA of IB en een stedenbouwkundige vergunning of stedenbouwkundige attest vereist zijn. In dit geval moeten de twee aanvragen tegelijk worden ingediend omdat de aanvraag anders onvolledig zou zijn; ze worden samen onderworpen aan de speciale regelen van openbaarmaking; het milieuattest of de milieuvergunning wordt opgeschort zolang geen definitief stedenbouwkundig attest of definitieve stedenbouwkundige vergunning is verkregen en omgekeerd. De definitieve beslissing tot weigering van het stedenbouwkundig certificaat of de stedenbouwkundige vergunning brengt van rechtswege de ongeldigheid mee van het milieuattest of de milieuvergunning.

.1.4. Vrijwillige acties, aanvullingen van de milieuvergunning

Naast de naleving van de wettelijke verplichtingen zijn er nog andere drijfveren die de ondernemingen bewegen: de eisen die hun verzekeraars stellen en de kwaliteit van het imago van hun merk bij hun klanten, hun aandeelhouders, de consument, ... Tal van ondernemingen willen een certificatie in de wacht slepen, zoals ISO, EMAS, ... of labels die worden toegekend door de federaties .

Sinds 1999 heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn eigen label, "Ecodynamische onderneming", dat zich tot doel stelt de Brusselse ondernemingen aan te moedigen om zich er vrijwillig toe te verbinden het leefmilieu te integreren in hun dagelijks beheer, met het oog op een geleidelijke verbetering van hun milieuprestaties.

Om zich kandidaat te stellen voor het label, ondertekent de vrijwillige onderneming een referentiedocument, het handvest "Ecodynamische onderneming" dat 27 principes voor ecologisch beheer omvat. Hierdoor verbindt de onderneming zich ertoe deze principes toe te passen, zowel algemeen als in verband met de verschillende milieudomeinen: energie, water, afval, mobiliteit, lucht, bodem, lawaai, natuur en groene ruimten. De toekenning van het label "Ecodynamische onderneming" belooft de vooruitgang die wordt geboekt in de concretisering van deze principes. Deze benadering omvat de principes van een milieumanagementsysteem (MMS) en is compatibel met de principes van een gemeenschappelijk milieumanagement- en auditsysteem (EMAS) en met de internationale MMS-norm, ISO 14001.

Deze benadering stelt de vrijwillige onderneming onder andere in staat aanzienlijk te besparen op financiën en natuurlijke hulpbronnen, om haar overeenstemming met de milieuverplichtingen te versterken en vooruit te lopen op de toekomstige wetten.

Er werd een partnerschap tot stand gebracht tussen de Federatie HoReCa-Brussel en het BIM in 2000-2001. Deze samenwerking van een jaar was opgebouwd rond 3 hoofdlijnen: de begeleiding van hotels die kandidaat waren voor het label "Ecodynamische onderneming" met als einddoel de opstelling van een specifiek methodologisch werkmiddel voor de sector, de verspreiding van informatie over het leefmilieu in het bulletin van de Federatie en de uitwerking en uitvoering van gemeenschappelijke acties op het terrein die interessant zouden kunnen zijn voor verschillende etablissementen. Van de 6 hotels die begeleiding hebben gekregen, ontvingen er 4 het ecolabel, en 2 zijn kandidaat voor het label. Een standaard

kandidaatsdossier voor hoteleigenaars en restaurateurs werd samengesteld. Gedurende 8 maanden werd in de "Officiële horeca", een vakblad dat wordt verspreid in de 3 Belgische gewesten, een rubriek gewijd aan het leefmilieu: informatie over de wetgeving, financiële steunmaatregelen, ecolabels, energie, afval en water. Het BIM heeft een werkmiddel opgesteld en verspreid over de grote meerderheid van de Brusselse hotels waarin de klanten worden aangespoord tot hergebruik van hun badhanddoeken.

In december 2002 waren er 62 Brusselse ondernemingen met het ecolabel in Brussel, en 2 bedrijven waren EMAS.

.1.5.Sensibilisering

In 2000 heeft het BIM een informatiebrochure uitgegeven die bestemd is voor het grote publiek: "Openbaar onderzoek en milieuvergunning", in de reeks "Ondernemingen en Leefmilieu".

Het BIM heeft een gids opgesteld om de ondernemer te helpen bij het indienen van zijn vergunningsaanvraag: "Milieuvergunning: administratieve en technische gids voor de private aanvrager". Deze gids wordt regelmatig bijgewerkt.

Daarnaast werd ook een folder opgesteld voor de houder van een milieuvergunning, om de leesbaarheid van de vergunning te vergroten en de aandacht van de houder te vestigen op zijn toekomstige plichten, vooral de informatieplicht ten opzichte van de administratie.

Preventieacties hebben ook plaatsgevonden in het geval van vergunningen die hun uiterste datum van geldigheid naderden of voor ondernemingen die verouderde technologieën gebruikten.

.1.6.Controles

De controles hebben tegelijk betrekking op de preventie van de schade en de bestraffing van overtredingen van de milieuwetgeving. Een deel van het werk bestaat dus uit informatie en sensibilisering van de exploitanten, per economische sector of per belangrijk type van verontreiniging.

Bij de controles kan men verschillende doelstellingen voor ogen hebben:

- Controles uitgevoerd wanneer er een vermoeden is van een overtreding van de milieuwetgeving (exploitatie zonder vergunning of niet-naleving van de vergunning) of controles uitgevoerd voor of iets na de aflevering van een nieuwe milieuvergunning;
- Controles gepland per activiteitensector (benzinstations, garages, technische scholen...); de keuze van de sectoren kan worden opgelegd door de actualiteit of door recente wetwijzigingen die een follow-up op het terrein vereisen;
- Controles gepland per type van probleem (verwijdering van PCB's, ...);
- Controles uitgevoerd op basis van klachten;
- Controles uitgevoerd in het kader van de uitvoering van de richtlijnen van IPPC (geïntegreerde preventie en vermindering van vervuiling) en SEVESO II (beheersing van de gevaren die verband houden met zware ongevallen waarbij stoffen betrokken zijn die gevaarlijk zijn voor de mens en het milieu) die nopen tot een regelmatige controle van de betrokken ondernemingen;
- Controles uitgevoerd in het kader van de uitvoering van gewestelijke verplichtingen die termijnen preciseren voor het in overeenstemming brengen (benzinstations, verwijdering en decontaminatie van toestellen die PCB's - PCT's, ...), waarbij verificaties op het terrein geboden zijn.

2.Het wettelijke kader van de milieuvergunning

.2.1.De ordonnantie met betrekking tot de milieuvergunning

Het wettelijk kader van de milieuvergunning wordt beschreven in de ordonnantie met betrekking tot de milieuvergunning van 30/07/92, gewijzigd door die van 5 juni 1997 (BS 26/06/97). Deze preciseert de procedures die moeten worden gevolgd door de administratie en de aanvrager.

.2.2.Wanneer is een milieuvergunning vereist: de ingedeelde inrichtingen

Een milieuvergunning is nodig voor de exploitatie, door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon, van een inrichting die op de lijst van de "ingedeelde inrichtingen" staat.

Deze lijst omvat 192 types van ingedeelde inrichtingen, waarvan de meest voorkomende in Brussels zijn: opslagplaatsen van ontvlambare vloeistoffen (stookolie- of benzinetanks), parkeerterreinen, airconditioningsinstallaties of koelgroepen, lakcabines, drukkerijen, werkplaatsen voor houtbewerking, vleesversnijding, auto-onderhoud, metaalbewerking enz..

Afhankelijk van de aard en de ernst van de gevaren en de hinder die een ingedeelde inrichting kan veroorzaken, valt ze onder een vergunningsklasse IA, IB, II of III, in afnemende volgorde van de potentiële impact op het leefmilieu. De projecten van klasse IA vereisen een effectenstudie uitgevoerd door een onafhankelijk bureau. Deze effectenstudie maakt het mogelijk rekening te houden met de directe en indirecte effecten die de exploitatie van een installatie kan hebben op een omgeving en op de bevolking. Voor de inrichtingen waarop de vergunningen van IB betrekking hebben, volstaat een door de aanvrager opgesteld rapport. De inrichtingen van klasse III vereisen een eenvoudige aangifte die een onmiddellijke toelating tot gevolg heeft, zonder openbaar onderzoek, maar zijn wel gebonden aan exploitatievoorwaarden. De inrichtingen die gedurende een beperkte termijn worden geëxploiteerd (bijvoorbeeld voor een werf), vereisen een tijdelijke vergunning die evenmin gebonden is aan een openbaar onderzoek.

Verscheidene verordenende teksten die van kracht zijn, definiëren op dit moment de lijst van de ingedeelde inrichtingen. Ze komen uitgebreid aan bod onder paragraaf 4.2.

Wanneer verschillende inrichtingen worden samengebracht binnen een geografische en technische eenheid, moet een unieke aanvraag van milieuvergunning worden ingediend. Indien deze inrichtingen tot verschillende klassen behoren, wordt de aanvraag ingediend en onderzocht volgens de regels die van toepassing zijn op de inrichting van de strengste klasse.

.2.3. Wie levert de vergunningen af?

Het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) levert de vergunningen af voor de inrichtingen van klasse IA en IB. Het levert eveneens de vergunningen af voor de inrichtingen van klasse II of de tijdelijke inrichtingen van openbaar nut of die worden geëxploiteerd door een publiekrechtelijk persoon (gemeenten, Gewest, federale staat, Europese Unie, ...).

De gemeente, vertegenwoordigd door het College van Burgemeester en Schepenen, levert de vergunning af voor de inrichtingen van klasse II of de tijdelijke vergunningen die betrekking hebben op privé-projecten, evenals voor de inrichtingen van klasse III waarvoor een eenvoudige milieuaangifte bij het gemeentebestuur vereist is.

Voordat een vergunning van klasse IA, IB of II wordt afgeleverd, is een raadpleging vereist van de omwonenden in de vorm van een openbaar onderzoek. De aflevering van de milieuaangifte voor de inrichtingen van klasse III bestaat uit een onmiddellijke toelating zonder openbaar onderzoek.

.2.4. Wat zijn de belangrijkste stappen in de aflevering van de vergunningen?

Elk type van milieuvergunning volgt een "reisweg" met als belangrijkste stappen:

- Een onderzoek van de aanvraag en een bezoek aan de exploitatie door een ambtenaar van het BIM en/of van de gemeente, volgens de klasse. Er moet een dialoog worden aangeknoopt met de exploitant om te onderzoeken welke hinder(en) zou(den) kunnen worden veroorzaakt en hoe hieraan kan worden verholpen. De procedure wordt slechts voortgezet indien alle elementen aan het dossier zijn toegevoegd.
- Wanneer het dossier volledig is, wordt de aanvraag onderworpen aan het openbaar onderzoek om de omwonenden te informeren en om de bevolking in staat te stellen haar advies in te dienen.
- Voor de klassen IA en IB komt de Overlegcommissie samen na het openbaar onderzoek voor een hoorzitting. Deze commissie bestaat uit vertegenwoordigers van de betrokken gemeenten, van de Gewestelijke administraties die verantwoordelijk zijn voor stedenbouw (BROH), het leefmilieu (BIM), de economische ontwikkeling (GOMB) en monumenten en landschappen (CML). Tijdens deze zitting legt de exploitant zijn project voor, en de personen die gehoord willen worden, kunnen het woord

nemen. Na de hoorzitting overleggen de Commissieleden achter gesloten deuren en geven ze een advies.

Op basis van dit advies en indien alle veiligheidsgaranties (leefmilieu, brand, ...) aanwezig zijn, wordt de milieuvergunning vervolgens afgeleverd of geweigerd. De beslissing moet gemotiveerd zijn en een antwoord geven op bepaalde bezwaren die werden gemaakt tijdens het openbaar onderzoek. .

.2.5.De geldigheidsduur van de vergunningen

Voor de inrichtingen van klasse IA, IB en II, blijft de milieuvergunning 15 jaar geldig vanaf het begin van de exploitatie van de inrichtingen. De bevoegde overheid kan deze termijn inkorten met een motivering van zijn beslissing. Een verlenging van de milieuvergunning kan worden aangevraagd voor een periode van 15 jaar door een aanvraag in te dienen bij de afleverende instantie ten minste 1 jaar vóór de vervaldag van de initiële vergunning.

Voor de tijdelijke inrichtingen is de duur 3 maanden, behalve voor de inrichtingen die nodig zijn voor een bouwwerf (3 jaar).

Voor de inrichtingen van klasse III, waarvoor een aangifte vereist is, is de exploitatie toegelaten voor een onbeperkte duur.

De oude exploitatievergunningen "commodo-incommodo" blijven geldig tot de vervaldag, op voorwaarde dat ze alle ingedeelde activiteiten van de onderneming dekken.

.2.6.De bijzondere exploitatievoorwaarden

Een milieuvergunning bepaalt de bijzondere exploitatievoorwaarden die worden opgelegd voor de beoogde exploitatie. Deze omvatten administratieve regels die worden opgelegd door de ordonnantie betreffende de vergunningen en milieuregels die worden beschreven in de van kracht zijnde milieuwetgeving (wetten, besluiten, ordonnanties, ... gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad).

De administratieve regels dekken de voorwaarden met betrekking tot de openingsuren, de toegang tot de onderneming door vrachtwagens die komen leveren, de zones voor laden en lossen, de registers die moeten worden bijgehouden en de documenten die moeten worden verstuurd naar de administratie, de brandveiligheid en -preventie, en er wordt opnieuw gewezen op de veiligheidsregels die met name verband houden met de elektrische installaties, ...

De milieuregels omvatten de volledige milieuwetgeving die van toepassing is op de onderneming, namelijk:

- de algemene milieuwetgeving: de lozing van afvalwater, het beheer van afvalstoffen, en in het bijzonder gevaarlijk afval, de uitstoot in de lucht afkomstig van bepaalde installaties (afvalverbrandingsovens, grote verbrandingsinstallaties, ...), geluid, natuurbescherming.
- indien ze bestaat, de specifieke milieuwetgeving voor een bepaalde activiteitssector (sectorale besluiten). De sectoren waarop een besluit betrekking heeft, voldoen aan een vraag van een sector om toelichting van de wetgeving, aan een bekommernis van het Gewest om algemene wetten af te vaardigen voor belangrijke sectoren in Brussel en om het hierop betrekking hebbende recht te vereenvoudigen, of nog, aan een verplichting van het Gewest om de Europese richtlijnen om te zetten in gewestelijk recht.
- eventueel de Best Available Technologies (BAT) die moeten worden gebruikt voor de sectoren waarin de technologie zeer snel evolueert, en waarvoor dus het belang van een sectorieel besluit beperkt is.

3.Cijferinformatie

.3.1.De toegekende milieuvergunningen

Bij wijze van informatie, het totale aantal ondernemingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt geraamd op 32.000, exclusief zelfstandigen. Er moet echter geen rechtstreeks verband worden gelegd tussen dit gegeven en het aantal vergunningen. Eén enkele vergunning kan immers betrekking hebben op

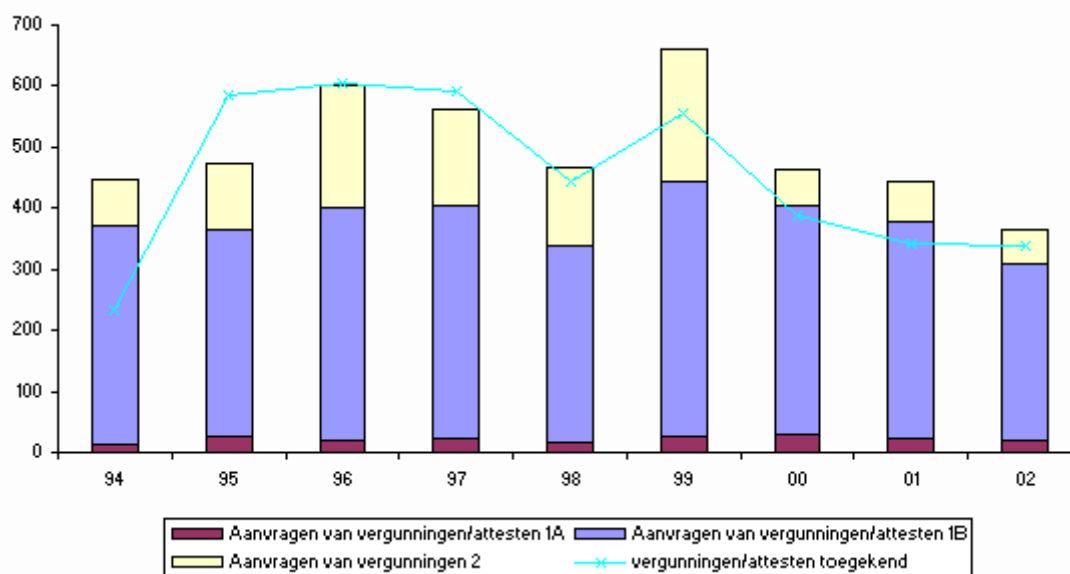
verschillende ondernemingen (vb. verschillende ondernemingen die samenwerken om een waterzuiveringsstation uit te baten). Anderzijds kan de vergunning van een onderneming mee evolueren met haar activiteiten. De veranderingen in de wetgeving worden eveneens in aanmerking genomen in de vergunning.

Gemiddeld ontvangt het BIM elk jaar 500 vergunningsaanvragen, waarvan een vijftiental aangevraagd voor projecten van klasse IA die een milieueffectenstudie nodig hebben. Ongeveer 20 effectenstudies zijn op dit moment in uitvoering. Dit cijfer varieert een beetje het ene jaar tegen het andere.

Ongeveer 50% van de uitgevoerde effectenstudies heeft betrekking op nieuwe projecten. Deze zijn verplicht voor elk project dat is opgenomen in bijlage A van de Ordonnantie houdende Organisatie van de Planning en de Stedenbouw en/of dat ingedeelde inrichtingen omvat van klasse IA volgens de ordonnantie van 22/04/99. In de meeste gevallen hebben ze betrekking op de gezamenlijke aanvragen van milieuvergunningen en stedenbouwkundige vergunningen (gemengde projecten). Sommige hebben evenwel betrekking op projecten waarvoor alleen een stedenbouwkundige vergunning vereist is (spoorwegen, wegen, enz.).

De tweede helft van de effectenstudies heeft betrekking op bestaande inrichtingen; deze studies worden uitgevoerd ofwel in het kader van een vernieuwing van een vergunning die haar vervaldag bereikt, ofwel in het kader van een procedure van in overeenstemming brengen van ingedeelde inrichtingen. In dit laatste geval gaat het gewoonlijk om parkeerterreinen in open lucht die reeds bestonden vóór de ordonnantie van 1992 betreffende de milieuvergunningen.

Figuur 24.1. Aanvragen van vergunningen/attesten en vergunningen/attesten toegekend door de dienst Vergunningen

Meer in het algemeen werden in 2002 zo'n 912 dossiers met betrekking tot vergunningen ingediend bij het BIM, en 935 dossiers werden onderzocht. Dit cijfer omvat niet alleen de vergunningsaanvragen, maar ook de aanvragen van attesten, de dossiers van uitbreiding en wijziging en de werfadvies. De dossiers met betrekking tot werfadvies en de uitbreidings- en wijzigingsdossiers vormen een groot deel van de ingediende aanvragen (respectievelijk 138 en 350 in 2002). 284 eigenlijke milieuvergunningen (exclusief de tijdelijke inrichtingen) werden afgeleverd in 2002. In 2002 heeft de behandeling van de dossiers geleid tot de volgende beslissingen:

Tabel 24.2: Beslissingen van de Afdeling Vergunningen 2002 met betrekking tot de dossiers van attesten en vergunningen

Type beslissing	Attest		Vergunning			
	IA	IB	IA	IB	II publiek	tijdelijke inrichtingen
toekenning	4	3	11	233	40	47
weigering	0	2	1	22	1	0
intrekking	1	0	0	39	10	4
% toekenning (buiten intrekking)	100%	60%	92%	91%	98%	100%

In het algemeen ligt het aantal weigeringen van vergunningen of attesten laag. Dit kan worden verklaard door de rechtspraak die stelt dat de enige reden voor een weigering de onmogelijkheid is de voorwaarden op zodanige manier vast te leggen dat de exploitatie geen overdreven hinder zal veroorzaken. Het aantal intrekkingen kan evenwel relatief hoog liggen.

Tabel 24.3. : Beslissingen van de afdeling Vergunningen in 2001 met betrekking tot de wijzigings- en uitbreidingsdossiers

Type beslissing	Aantal	Percentage
wijziging toegekend	85	44
notificatie	64	33
vergunning gevraagd	28	14
weigering	2	1
intrekking	2	1
opschorting	1	1
onderbreking	12	6
totaal	194	100

De uitbreidings- en weigeringsdossiers hebben betrekking op de toevoeging van een ingedeelde inrichting aan andere inrichtingen die reeds vergund zijn. De meeste wijzigingen wordt ingediend ten gevolge van vaststellingen van het BIM aangaande de onvolledigheid van de bestaande voorschriften. De beslissing die wordt genomen na een onderzoek van het dossier, een eventueel bezoek ter plaatse en een analyse van de voorgeschiedenis van de onderneming, bestaat erin dat ofwel akte wordt genomen van de geplande uitbreiding, ofwel dat een volledige aanvraagprocedure wordt opgelegd aan de aanvrager indien deze uitbreiding te groot is of een negatief effect zou kunnen hebben op de omgeving.

3.2. De toekenningstermijnen

De ordonnantie legt maximumtermijnen op voor de aflevering van de vergunningen afhankelijk van de klasse van de inrichting (termijnen geboekt vanaf de oplevering van een volledig dossier):

- 450 dagen voor klasse IA gebonden aan een effectenstudie
- 160 dagen voor klasse IB
- 80 dagen voor klasse II;
- 15 dagen voor de tijdelijke installaties van minder dan drie maanden;
- zodra het dossier volledig is voor de inrichtingen van klasse 3.

In de praktijk zijn deze termijnen vaak korter. Maar de snelheid van de procedure is eveneens afhankelijk van de tijd die de aanvrager uittrekt om de administratie een antwoord te geven, met name om zijn dossier te vervolledigen.

De nieuwe ordonnantie voorziet voor klasse IB een verplichte algemene termijn van 160 dagen vanaf de datum van aangifte van het volledige dossier. In 2002 werd 50% van de aanvragen van een milieuvergunning

IB behandeld binnen de 136 dagen, terwijl 90% werd behandeld binnen de 211 dagen. Slechts 76% van de dossiers werd behandeld binnen de wettelijke termijn van 160 dagen. Voor de vergunningen van klasse II en de tijdelijke inrichtingen werd ongeveer een derde van de dossiers behandeld binnen de wettelijke termijn.

3.3. De controles

In 2002 werden 204 dossiers geopend voor controles met betrekking tot de herziening of de aflevering van de milieuvergunningen. Daarnaast werden 293 dossiers geopend op basis van klachten. De meeste dossiers die werden geopend op basis van klachten, hebben betrekking op geluidshinder. Ook in het kader van andere aspecten werden tal van controles uitgevoerd (sectorale inspectie, asbest, verouderde technieken, enz.).

4. De verordenende teksten

4.1. De milieuvergunning

De verordenende teksten met betrekking tot de geldende milieuvergunning, zijn de volgende:

- de ordonnantie van 30 juli 1992 betreffende de milieuvergunningen (BS van 29/08/92)
- de ordonnantie van 23 november 1993 betreffende de milieuvergunningen (BS van 26/11/93)
- de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen (BS van 26/06/97)
- de ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu (BS van 24/06/99)
- de ordonnantie van 28 juni 2001 tot wijziging van de ordonnantie van 25 maart 1999
- de ordonnantie van 6 december 2001 houdende diverse wijzigingen betreffende de milieuvergunningen (BS van 02/02/02)

In het bijzonder is het zo dat de ordonnantie van 30 juli 1992 betreffende de milieuvergunningen (BS 29-08-1992) werd:

- gewijzigd in artikel 85 door de ordonnantie van 15 juli 1993 (BS 24-07-93);
- gewijzigd door de ordonnantie van 23 november 1993 betreffende de milieuvergunningen (BS 26-11-93)
- gedeeltelijk opgeheven, in artikelen 1 tot 76 en 82 tot 84, door de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen (BS 26-06-1997)

De ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen (BS van 26/06/97) :

- heft de artikelen 1 tot 76 en 82 tot 84 op van de ordonnantie van 30 juli 1992 betreffende de milieuvergunningen (BS 29-08-92) gewijzigd door de ordonnantie van 23 november 1993 (BS 24-07-93);
- worden opgeheven: artikelen 88 tot 95 en artikelen 97 tot 99 door art. 43 van de ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu (BS van 24/06/99);
- wordt geannuleerd: artikel 102, 2°, alinea 2; artikel 102, alinea 4, zoals van toepassing op artikel 102, alinea 2; artikel 103 zoals van toepassing op artikel 102, alinea 2; door besluit nr. 102/98 van het Arbitragehof van 21 oktober 1998 (BS 05-11-98).

Het doel van de ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu (B.S. 24/6/99, van kracht geworden op 4 juli 1999) is de rationalisatie, harmonisatie en vervollediging van de controlemaatregelen en de sancties die tot dan bestonden in de verschillende "sectorale" ordonnanties of wetten (lucht, water, afval, bossen, natuur), door een specifiek instrument te creëren dat van toepassing is op alle actiesectoren in het domein van het leefmilieu. De ordonnantie kent het BIM de bevoegdheid toe om een administratieve boete op te leggen in bepaalde in de ordonnantie vermelde gevallen.

Het gaat om de volgende domeinen:

- aanstelling van ambtenaren belast met het toezicht (zowel bij het BIM als bij het gewestelijk

agentschap Net Brussel, bij het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in de gemeenten) :

- vaststelling van de verplichtingen en procedures (waarschuwing, ambtshalve maatregelen en verhaal ertegen) ;
- toekenning van onderzoeksmiddelen en vaststellen van de grenzen ervan (bezoekrecht behalve in woningen, zoeken van informatie, metingen van vervuiling en monsterneming voor analysedoeleinden, indien mogelijk in de aanwezigheid van een van de aangestelde personen);
- vaststelling van de maatregelen die de rechter kan treffen (inbeslagneming, bijdrage tot fonds voor milieubescherming, herstel in oorspronkelijke staat, stopzetting van activiteit, ...);
- creatie van een stelsel van administratieve boetes.

Tot slot, de ordonnantie van 6 december 2001 (BS van 02/02/02) :

- voltooit de transpositie van richtlijn 96/82, "Seveso II" genoemd" (beheersing van de gevaren die verband houden met ongevallen waarbij stoffen betrokken zijn die gevaarlijk zijn voor de mens en het milieu): in het kader van de vergunningsprocedure, preciseringen en aanvullingen in de lijst met de elementen die in overweging moeten worden genomen, met name met betrekking tot de grensoverschrijdende effecten van de installatie.
- creëert het registratiestelsel: mensen die een activiteit willen uitoefenen waarvan de Regering de lijst zal opstellen, zijn gebonden aan de voorafgaande procedure van identificatie, in voorkomend geval aan bepaalde algemene en bijzondere voorwaarden (burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering, maatregelen bij ongevallen, bedrijfsuren van de activiteit) voor de exploitatie en aan bepaalde vormen van controle;
- voert bepalingen in ter verbetering van de ordonnantie, met name op het vlak van de goedkeuring: de Regering kan, per type van goedkeuring, goedkeuringstermijnen vastleggen met een maximale duurtijd die lager is dan de algemene duur van vijftien jaar: de goedkeuringen kunnen dus voortaan worden gewijzigd zonder dat de hele procedure voor aanvraag van een nieuwe vergunning moet worden hernomen.

4.2. De ingedeelde inrichtingen

De lijst van de ingedeelde inrichtingen is vastgelegd in de volgende teksten:

- de ordonnantie van 22 april 1999 tot vastlegging van de lijst van de ingedeelde inrichtingen van klasse IA bedoeld door artikel 4 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen (BS van 05/08/99) ;
- Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 maart 1999 tot vaststelling van de lijst van de ingedeelde inrichtingen van klasse IB, II en III (BS van 07/08/99) zoals aangevuld door het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 20 mei 1999 tot verplichting van het inwinnen van het advies van de Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandweer en Dringende Medische Hulp voor bepaalde ingedeelde inrichtingen (BS van 18/08/99) .
- het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 26 oktober 2000 betreffende de instandhouding van de natuurlijke habitats en van de wilde fauna en flora (BS 28/11/2000)
- het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 23 mei 2001 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering van asbest in gebouwen en kunstwerken en op de werven voor de isolatie van asbest (BS 12/07/2001)
- het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 28 juni 2001 betreffende de exploitatievoorwaarden van luchtvaartterreinen (BS 09/08/2001)

De volgende bepalingen zijn opgeheven:

- bijlagen A en B van de ordonnantie van 30 juli 1992 betreffende de milieuvergunningen (BS 29-08-92), opgeheven door artikel 37 van de ordonnantie van 23 november 1993 tot wijziging van de ordonnantie van 30 juli 1992 betreffende de milieuvergunningen.
- de bijlage bij de ordonnantie van 23 november 1993 tot wijziging van de ordonnantie van 30 juli 1992

betreffende de milieuvergunningen, opgeheven door artikel 5 van de ordonnantie van 22 april 1999 tot vastlegging van de lijst van de ingedeelde inrichtingen van klasse IA bedoeld door artikel 4 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen (BS van 05/08/99).

.4.3.De sectorale besluiten

De sectorale besluiten die de exploitatievoorwaarden vastleggen voor bepaalde sectoren of specifieke uitrustingen zoals bijvoorbeeld de chemische reiniging, de verdamping van benzinedampen in opslagplaatsen en benzinestations, het beheer van ziekenhuisafval, het geluid van de inrichtingen, de verwijdering van pcb's, stationaire batterijen, asbest, ...

- Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (BBHG) tot vastlegging van de exploitatievoorwaarden bij de opslag van benzine en bij de verdeling ervan, BS 24/12/1996
- BBHR tot vaststelling van de uitbatingvoorwaarden voor de verbrandingsovens voor gevaarlijke afvalstoffen, BS 06/06/1997
- BBHR van 02/07/1998 betreffende de strijd tegen de geluids- en trillingenhinder voortgebracht door de ingedeelde inrichtingen, BS 21/07/1998 gewijzigd op 15/10/1998 (BS 23/10/1998) en op 14/10/1999 (BS 26/10/1999)
- BBHR tot vaststelling van de uitbatingvoorwaarden voor benzinestations, BS 24/03/1999
- BBHR tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor het gebruik van hexachloorethaan, BS 24/06/1999
- BBHR van 9/09/1999 tot vaststelling van de uitbatingvoorwaarden voor statische transformatoren met een nominaal vermogen van 250 tot 1000 kVA, BS van 15/2/2000
- BBHR van 9/09/1999 tot vaststelling van de uitbatingvoorwaarden voor stationaire batterijen van accumulatoren of stationaire accumulatoren en vaste inrichtingen voor de heroplading van accumulatoren, BS van 4/2/2000
- BBHR van 14/10/99 tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve van 31 mei 1991 betreffende de vermindering van de luchtverontreiniging afkomstig van de bestaande huisvuilverbrandingsinstallaties
- BBHR van 14/10/99 tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve van 31 mei 1991 betreffende de vermindering van de luchtverontreiniging afkomstig van de nieuwe huisvuilverbrandingsinstallaties
- BBHR van 23/05/2001 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering van asbest in gebouwen en kunstwerken en op de werven voor de isolatie van asbest, BS 12/07/2001
- BBHR van 18/02/00 tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 23 juni 1994 betreffende de algemene voorwaarden en de procedure voor erkenning van laboratoria voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- BBHR van 23/05/01 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering van asbest in gebouwen en kunstwerken en op de werven voor de isolatie van asbest
- BBHR van 28/06/2001 betreffende de exploitatievoorwaarden van luchtvaartterreinen
- BBHR van 12/07/2001 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor de textielreiniging met behulp van solventen, BS 01/09/2001
- BBHR van 28/06/2001 betreffende de exploitatievoorwaarden van luchtvaartterreinen, BS 09/08/2001
- BBHR van 6/09/2001 betreffende de erkenning van de exploitanten van verwijderingscentra voor afgedankte voertuigen die ertoe gemachtigd zijn een vernietigingsattest af te geven en betreffende de exploitatievoorwaarden van die centra, BS 26/09/2001
- BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor bepaalde coatingwerkzaamheden
- BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor leercoatinginstallaties

- BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor oppervlakte-reiniging
- de BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor bepaalde installaties voor het overspuiten van voertuigen of voertuigonderdelen
- BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor wikkeldraadcoatinginstallaties
- BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor de extractie van plantaardige oliën en dierlijke vetten en de raffinage van plantaardige oliën
- BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor vervaardiging van geneesmiddelen
- BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor de vervaardiging van vernis, lak, verf, inkt en pigmenten
- BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor de fabricage van schoeisel en pantoffels of delen daarvan
- BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor bepaalde drukactiviteiten
- BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor het impregneren van houten oppervlakken
- BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor het lamineren van hout en kunststof
- BBHR van 8/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor bepaalde installaties in de voertuigcoatingindustrie
- BBHR van 18/11/01 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor de bewerking van rubber
- BBHR van 18/04/02 waarbij de exploitanten van bepaalde ingedeelde inrichtingen een meldingsplicht wordt opgelegd (IPPC)
- BBHR van 10/10/02 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor zwembaden
- BBHR van 10/10/02 tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning van een toelage aan zwembadexploitanten.
- BBHR van 21/11/02 betreffende de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door grote stookinstallaties.
- BBHR van 28/11/02 betreffende de verwijdering van dierlijk afval en betreffende de inrichtingen voor de verwerking van dierlijk afval.
- ...

Bronnen

1. NUYTS, R. (1990), ""Les établissements classés comme dangereux, insalubres ou incommodes et autres réglementations relatives à la maîtrise de l'environnement industriel""", Uitgeverij Vande Broele, Brugge.
2. BIM (1998) ""De milieuvergunning en analyse van de effecten - Balans 1993-1998 en perspectieven, BIM-rapporten nr. 14.
3. BIM (2000), ""Milieuvergunning: administratieve en technische gids voor de private aanvrager"" , Technisch Rapport BIM
4. BIM(2000). ""Openbaar onderzoek en milieuvergunning"" (""Ondernemingen en Leefmilieu""), www.ibgebim.be
5. BIM, Afdeling Preventie en Vergunningen, interne statistieken.
6. BIM, Afdeling Inspectie en Toezicht, interne statistieken.
7. BIM, www.ibgebim.be (""Ondernemingen en Leefmilieu"")

8. *BIM (2002) : Activiteitenrapport 2001 van de afdeling Inspectie.*
9. *BIM 2003. Syntheserapport - De staat van het leefmilieu in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (editie 2002)"".*
10. *BIM 2003. ""Brusselse tabel van milieu-indicatoren voor duurzame ontwikkeling"".*

Andere fiches in verband hiermee

Schriftje Economische activiteiten en leefmilieu

- 21. Typologie van de ondernemingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: overeenkomst tussen de NACE-nomenclatuur en de ingedeelde inrichtingen

Auteur(s) van de fiche

DE VILLERS Juliette, MISSELYN Pascal, ONCLINCX Françoise, SQUILBIN Catherine, SQUILBIN Marianne